

RENAIXEMENT

ADHERIT A L'UNIO CATALANISTA

SURT ELS DIJOUS

VOLÉM

La llengua catalana ab caràcter oficial per totes nostres relacions inclús e b el Poder Central.

Corts Catalanes, per estatuir la llegislació civil y per el règim intern de la Nacionalitat Catalana y pera ser àrbitres de nostra administració.

Que siguin catalans quants á Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions ó impostos per contribuir als gastos generals del Estat en la proporció que correspongui á Catalunya.

Supressió de quintes ó llesves y facultat de poder contribuir á la formació del Exèrcit del Estat Espanyol per medi de voluntaris ó diners.

Essent Nacionalista l'acció que al nostre poble realisa l'Unió Catalanista, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme català, qualsevulga que siga lliur pensar y sentir en matèries **religioses, polítiques ó socials**.

SUMARI

A propòsit d'un Doctorat, per *Lluís G. Català*.—Esguards, per *Franc*.—Englantines: Salut al mestre Morera, per *Joaquín Delclòs y Dols*.—Forces perdudes, per *Maria Domenech de Canellas*.—El gest com á llibertat, per *Agustí Pedret y Miró*.—La mort del ballester, per *Albert Pach*.—Petitèses grans, per *F. Pineda y Verdaguer*.—Sonets, per *Agna Canals Mestres*.—De música, per *C. Batlle*.—Teatres, per *E. R. y T.*.—Catalunya ressurgeix: La Mancomunitat Catalana.—Pel Dret Català: La conferència d'en Trias, per *F. C. V.*.—Garbellant.—Noves.

A propòsit d'un Doctorat

D'ensà que la migrada *civilisació* jacobina comensà á informar tots els organismes del Estat espanyol, que's registren cada día noves intrusions d'un centralisme burocràtic y dominador que's tradueixen en atentats contra les diferents tonalitats que constitueixen la gamma del Estat. Avui ab la centralisació de les oposicions á notaríes á Madrid, air ab la centralisació d'altres oposicions, poc á poc arribarem á que, tots els que vulguin tenir algun càrrec públic tindran d'anar á cercar la sanció de llur sabiduría al centre.

Rescenment s'ha donat el cas d'un altre atac que va, ja no contra una regió, sino que fibla directament les llurs aptituds de persones respectabilíssimes com son els catedràtics de l'Universitat de Barcelona. Es el cas que, degut á gestions del Baró de Bonet, Rector de l'Universitat, s'instituïren aquí quiscunes assignatures de la carrera de Filosofia y Lletres, y de la de Ciències naturals. Assignatures de aquesta última tenen d'aprobar els que volen doctorarse en Medicina, per qual aprobació tenien fins avui d'anar á Madrid aont de temps que hi es establerta. Aprofitant l'ocasió de que ara's podrien aprobar aquí, foren molts els que's matricularen en les mateixes, no pensant, ni remotament sisquera, que no'ls hi valdríen els examens, com ha tingut á be comunicar el senyor ministre d'Instrucció pública. Al saber aixó una comissió dels interessats acudí al ministre, qui'ls hi digué que per aquesta vegada 'ls hi deixaria passar, pero que no aixís els demés anys, ja que aixó equivaldria á establir el Doctorat á *provincies*.

Passèm per alt el tractar de la conveniència ó no de que'l Doctorat sigui exclusiu de Madrid; aquesta opinió pot defensarse com pot combatres; lo que sí es verament contra'l sentit comú, la contesta donada pel ministre, tota vegada que lo que diu no es veritat, ja que á més de les assignatures que s'aproben en la Facultat de Naturals y de la que pot aprobarse en la de Farmacia (la validés de la qual mai havia sigut posada en entredit), tenia encara d'aprobarsen un'altra á la Central de Madrid y allá anar á llegir la Memoria requerida per tenir el titol de Doctor.

Ja veu el senyor Ministre com la seva raó no val, y menys si's té en compte lo que indicá de que havia sigut per imposició de certes *eminencies* madrilenyes, les que sembla que no vegin ab gaire goig el que's fassi ciencia á *provincies*. D'aixó fins volen l'exclusiva! Els primers que d'aquest abús tindrien de protestar foren els catedràtics d'aquesta Universitat, ja que no se'ls hi reconeix les aptituds necessaries per l'ensenyansa de les assignatures, tota vegada que'l que hagi sigut aprovat en elles, tindrà d'anar á Madrid á buscar la legalisació d'un aprovat donat á l'Universitat de Barcelona. No's comprén aquesta desatenció d'un catedràtic com es el senyor Gimeno envers els seus companys, com no sigui per imposició d'aquell poble que, passat á la categoria de *Corte* per un rei solitari y careixent d'agricultura, comers y industria, extén llurs palps pera xuclar les energies dels demés pobles y procurant que'ls *provincianos* vagin allá á proveirse de la ciencia oficial á cambi de quatre miserables pessetes que deixen al respectable gremi de *patronas*.

LLUIS G. CATALÀ.

Esguards

Devant mos ulls s'ha ergit magestuós de la Generalitat l'antic Palau; al vent triomfanta onejava la barrada ensenya y en el pit dels bons catalans s'ensenyoria l'esperansa.

Catalunya desvetlla de son letàrgic són; al esguardar son passat, sent l'anyoransa de sa sobirania y eridant á sos fills ha dit: Vull esser. De sa llibertat, posada ha estat la primera pedra.

Una nova plana han deixat escrita de nostra resplendent historia; la veu dels preclars patricis en el buit no ha estat caiguda, y els uns de tot cor, altres potser ab recansa, han traduït en de llei laboriós projecte, el sentir y voler de nostra Patria.

Potser no es tot lo que vol y exigeix nostra Nacional ànima, y son pecat es tractar tan sols feblement el greu é important problema de nostra reconstrucció política.

Mes, sos defectes devèm perdonarlos, car queden engolits per la importantíssima trascendencia que per Catalunya representa aital projecte.

Alguns, dels que ab benevolensa y protecció somriuen, creuen perdut el temps elaborant projectes, pera véurels morir occits pel centralisme y á cada esforç un inútil més que afegir á la llarga lluita de xorques energies.

Inútil esforç, jamai. Quin goig sentim que á Catalunya infereixin aital agravi. Nostra ànima rebel, nostre estrident esperit, nostra sang ardent sentim brunzir per nostres venes al pensar ab el bell gest de sobirana ab que Catalunya acullirà sa paraula.

Es llavors, amics meus, quan nosaltres tenim el deure de millorar el projecte.

Es llavors, que presentantnos units com un sol home, serens, mes energies, no mendicants ni pidolaires, sino exigents, devèm encarnarnos ab els butxins de nostre Casal Patri, y ensenyantlos els punys closos devèm dir la darrera paraula, aquella dolça y forta expressió que sintetisa nostre nacionalisme: O tot ó res.

Y es per aixó, amics volguts, que mon esperit rebel està de joia, y es tot aixó lo que'm deien les senyeres penjant dels balcons de nostres Centres y es aixó lo que'm repetia l'antic Palau de nostra Generalitat radiant de gloria á qui l'ombra d'En Claris guaitantsel orgullosa d'ell, afable li somreia.

La Patria al fi ha parlat; benhaja la paraula, y al passar eixa esculpida ab lletres d'or, á nostra Historia patria, ab ella un nom hi passarà: el del modest patrici que ab fé y entusiasme, fins als morts, podriem dir, als morts ha fet somoure.

FRANC.

ENGLANTINES

SALUT AL MESTRE MORERA!

GLOSA

«Catalunya triomfant
tornará sè rica y plena»;
ha recobrat un seu fill
que 'l creia perdut per sempre.
La sort ha fet que tornés
tant catala com ja n'era;
per xó rublerta de goig
s'ha despertat nostra terra.
L'hermosa Ciutat Comtal,
avui s'ha vestit de festa,
els penons y 'ls estandarts
enlaire, com espategan!
Per les plases y carrers
tot el poble hi sardaneja;
barrejats joves y vells,
els fadrins y les doncelles.
Cansóns ressonen arreu,
arreu, tothom el festeja;
tothom l'ha reconegut
per gloria de nostra terra.
Benvingut sia en la llar!
Salut al mestre Morera!
Y cantèm á plena veu,
dirigits per sa má destra:
«Catalunya triomfant
tornará sè rica y plena».

JOAQUIM DELCLÓS Y DOLS.

Diada de l'Homenatge.

Forses perdudes

Les forses condormides de les multituts no vibren si no se les percuteix, però tampoc se malversen; resten en estat latent.

La vida, la forsa d'un poble, d'una rassa, resta sempre reclosa en el sí dels seus fills, y ay d'aquell que la revisquia en mala hora!

Catalunya es un poble fort y 'ls seus fills son de cor gran y voluntat ferma, però excessivament positivista.

Un dia se'ls cridá ab veu vibranta y alguns desptaren de sa passivitat, y 'ls que no respongueren tot seguit á la crida es qu'eren esperits més reclosos y esceptics.

Catalunya per necessitat té d'esser un poble de esceptics y resignats; les condicions que han pas-

sat demunt d'ell l'han fet recloure en sí mateix y desconfiar de tot lo que no sigui verdaderament seu.

El catalá es desconfiat per conseqüències.

A Catalunya vibrá una forsa ressorgidora conseqüència natural de les circumstancies de l'engrandiment y fortalesa d'ella mateixa en relació ab tot lo que la rodeja, y 'l moviment en sí era veritat, era'l foc sagrat de tota una rassa resignada que per sí mateixa volia deslliurarse; en el sí dels catalans més vidents s'era despertada la veu del propi esser y volia revivificarse en sí mateixa.

Mes els mercaders encara habiten pels temples, y 'l temple de la fe dels catalans era ple de mercaders que aprofitaren les guspies d'aquell sagrat foc, agé en ells, y se n'enllumenaren son esguard y sortiren á predicar aquella fe que no sentien.

Peró com que la seva paraula era falsa no doná bon fruit, y dels que la sentiren uns la cregueren y altres ne dubtaren.

Els que la cregueren son no'ls més desenganyats, y 'ls que'n dubtaren conserven la mateixa fe en lo més reclós de son sí, en sos sagrats amors.

Es llastimós anar avui per les viles catalanes aont se guarda 'l verdader verb catalá y veure'l descoratjament en que ha tornat á caure'l nostre poble.

L'esperit rural es incult, però ferm, y no li plauen paraules buides y promeses vagues.

Se feu la crida y sa veu arribá fins el cor de les petites viles y una aurora brillá al horitzó de Catalunya; tots els cors catalans vibraren, y tots respongueren, car que de diversa manera; els més optimistes, momentáneament, y 'ls més pessimistes, tal com podien ferho ells, escoltant y atresorant impressions per aténdreles quan arribés l'hora del convenciment perfecte, que hauria arribat ab la primera obra qu'ells haguessin pogut apreciar fruit d'aquella fe que'ls predicaven, sinó es ab la primera obra que haguessin vist feta en be de Catalunya y per Catalunya.

Peró aquesta obra no vingué y ells dubtaren, y encara dubten més al veure les obres de molts dels que predicaren amor y practiquen egoisme.

El cel s'ha ennuolat y l'aurora que brillá s'ha cubert d'espessa boira que tot ho aclapara y ho entumeix.

Avui els més creients son els més descreguts, y els que dubtaren s'han convensut de la certesa dels seus dubtes y la dispersió s'es feta; cada hu va per sí y Deu per tots.

Ja resulten buides aquelles paraules de ressorgiment y engrandiment de Catalunya, y el sentiment de Patria que tant havia vibrat s'es apagat per un pessimisme enervador que mata als pobles.

Difícil es ara fer ressorgir aqueix sentiment, y

com més pur hauria sigut el despertar, més aclarant es el condormiment.

Sols el retornament á glosar els grans y purs ideals pot tornar á fer lo que han desfet els homes falsos y egoistes. Deixèm que vingui al temple de nostres sagrats amors un esperit purificador com el de Jesús en el temple, y que ab ses paraules amoroses tregui als mercaders y 's quedi parlant ab els purs de cor que sápiguen escoltarlo. Aqueix té d'esser l'esperit d'amor al nostre passat gloriós, al nostre verb y á la nostra terra.

MARIA DOMENECH DE CAÑELLAS

Alcover y Septiembre.

El gest com á llibertat

Un gest tan sols, donat en ocasió oportuna, es signe evident de forsa, per sí sol ja basta á demostrar el logro immediat d'una determinada cosa.

Els gestes han conduït moltes vegades á la transformació radical dels organismes, tant en la esfera social com política en la vida interior dels pobles.

El gest del Rubicó doná la dictadura á Cesar; y Grecia's lliurá de la esclavitud dels perses, al gest heroich de Milciades.

El gest impertinent de Catón ocasioná la caiguda de Cartago, y devant del món de la forsa pogué Roma afirmar la seva supremacia.

L'emperador Juliá, pogué, ab son gest, evitar á temps la desmembració del gran imperi, sotregat pel crit de redempció, al gest sublim del redemptor del home.

El pas de les Termópiles immortalisá á Leonides; y els deu mil, ab la seva famosa retirada, enlairaren el gest del home, en la personificació de Xenafont.

Qué fou, sinó un gest, la actitud altiva del gladiador Espartaco, al crit de llibertat devant la tiránica y barbre costúm d'un poble?

La famosa llei agraria decretada un dia á Roma, no fou també'l fruit del gest desinteressat dels Gracos?

Qué són sinó un gest tots els grans fets que la historia 'ns conta, promovedors de transformacions radicals en la vida dels pobles?

No obstant, no tots els gestes han sigut l'afirmació d'un estat perfecte de progrés y de cultura.

Luter, ab son gest, promogué un cisme en la religió, qu'encara perdura avui, y no obstant, aquest gest costá rius de sang humana, el fanatisme prengué nova forsa y s'entronisaren á l'hora dúes tiranies, tenint per base una creencia y una fe, ridícula paradoxa.

El gest del home ha personificat sempre un estat de forsa demostrativa, y analisats detingudament, se veu que han sigut ells la transformació d'un estat, tant en llibertat com en tirania.

El gest dels enciclopedistes y filòsops engendraders del norantatres á França, fou el crit de llibertat, y el gest de Napoleó devant l'Imperi en ses guerres d'aniquilació humana, pot dirse'l mateix? no hi havía en sos instints guerrers una forta acció tiránica?

Pot compararse el gest d'un Mario ab el gest d'un Sila?

Aquell gest simbolisat ab la frase: «la pau regna á Varsovia», no fou verdaderament el gest de la tiranía?

Vashington, San Martín, Bolívar, Belgramo, Rivadavia, etc., no fecondisaren ab son gest la llibertat de les Amériques?

Un gest, heusaquí una forsa: quán, apreciant lo que val aquesta acció fecondisadora, donarán els pobles el seu gest de llibertat?

Veritablement avui sols perdura'l gest de la tiranía.

No més se veu fecondisar aquesta acció en sentit regressiu; lo qu'es en sentit de llibertat y de progrés sembla que'l gest no s'ha fecondisat encara.

No tenen els pobles encara solidejada la forsa creadora de la propia mentalitat; la evolució no marca en ells el camí á seguir en definitiva, y si alguna volta intentés demostrarse, decau l'acció al moment, al simple contacte del gest, fecondisat per l'estudi astut dels qu'exclamen com en Bismark un dia: «la forsa abans que'l dret.»

El reconeixement de tot quan es propi en la vida dels pobles no está pas en la voluntat dels que avui els governen, que aquest reconeixement fora cedir la forsa que'ls sosté, y anirien de dret á la seva aniquilació definitiva.

Parodiant la frase, se podria dir: «la llibertat dels pobles, es obra dels mateixos pobles.»

L'obra de la seva llibertat es el gest conscient fecondisat pel saber y l'instrucció de lo que deu ser tot quant té raó que sigui per la bona marxa política y social dels pobles.

El gest donat perque sí, sense base definitiva, desorientat y sense coordinació precisa, desviat per complert á lo que ha sigut sempre'l gest dels grans homes, que'ls ha portat á la realisació de grans coses, es la mort per propia voluntat, es anar directament al servilisme denigrant que la llei del vencedor fa pesar sobre'l vensut.

Que vingui'l gest, però que vingui aquest fecondisat per la sava de consciencia perfeccionada y saniosa; y allavors, com els gests sublims que han fet obra creadora en el transcurs del temps, obra creadora será també avui el gest que, plens de

consciencia perfeccionada, puguin donar avui els pobles.

AGUSTÍ PEDRET Y MIRÓ.

La mort del ballester

Feia jorns que'l Comte Raimond havia castigat al brau guerrer sense mirarshi poc ni gaire.

Una pena prou dura de portar li fou donada, y el «Rossinyol», que aixís l'anomenaven, jurá devant d'un Crist venjar-se bon punt li tornessin la llibertat perduda.

Y la llibertat tant volguda, la santa llibertat de veure'l mon, se li doná pera rependre la ballesta que geia abandonada. Els seus semblants al véurel altre cop entre ells se n'apartaven tant com podien. Sovint s'en burlaven de son posat mansoi, de son ensoïment que'l rosegava.

S'ageia per demunt l'herva com un gos foll, tenia paraules de verí y poc parlava. Son taranná divertit havia mort potser per sempre més; sa cara franca havia esdevingut ferrenya. Haguessiu dit que rumiava algún plan, que lluitava per quelcóm monstrosos, y era cert. Ell mantenía sa venjansa. En son interior hi covava la sang del home fort, del home acostumat á un viure incert, de l'home bestia que juga sa vida per l'honor, per el seu jo, omnipotent y únic. Tot havia canviat. Lo bo y lo indiferent se torná odi, y aixís sense pensarshi arribá el dia de cumplir son jurament sagrat.

Era ja fosca nit quan els batalladors dormien sota llurs tendes y les penombres de la nit s'havien dispersat per cel y terra. Una remor armónica é inconeguda s'extenia per la plana, y 'l ballester fugí del camp ab la ballesta al coll. D'ensá que li havien tornat la llibertat havia vigilat el sumptuós alberc de son senyor en tot lo que podia y li havia semblat que á les nits pera vanagloriarse á sí mateix y refermar-se de son propòsit de conquerir sortia á la terrassa del castell ab son íntim company, l'antic monter major, en Frederic.

Per un torrent espesseït d'esbarsers s'entforá pera trobar el lloc que destinava pera son motiu. Prompte 's trobá ab aigua y fang y sense donarsen compte per aont passava s'arropia y doblegava com una llebra contenta de tresscar.

Silenci, per tot silenci sepulcral com si la mort fos reina del entorn callat. Ni un rossinyol ni una granota que fes sentir son cant.

El ballester semblava un altre, sos ulls sortien de ses conques, sos cabells li queien esbullats demunt son front suat, ses mans crispades apartaven el fullam del camí no senyalat de temps per la petjada humana, son pit pantejava cansat de tant

torment y sa cara llargosa torná vermella com magrana esverlada.

Y arribá al lloc predestinat desde aont havia de fer blanc. S'aixugá 'l front ab el revés de sa mànega. Dirigi 'ls ulls enllá, dalt del castell, arrán del cel aont s'aixecava la torra coronada per la cantada lluna y un gest trágic alhora que selvatge prengé part de son cos nirviós. Li semblá que'l Comte era esguardant ses terres, com cada nit solia, junt ab son company inseparable. De sobte cregué ab l'aparició d'un llarc fantasma, mes, com podia esser? No hi pensá més. Son jurament se compliria ab la major facilitat. Sabia qu'era art del diable, mes res hi feia. Jugava'l tot per tot. Y s'apoiá la ballesta al pit y apuntá be, prenent doble semblansa, allá aont veia son amo de 'l altre jorn. La lluna iluminá son rostre que 's dibuixava entre'l fullatge. Una rialla sarcástica's confongué entre les ombres y l'arma de cop mortal s'esmunyí al blau com podia esser disparada la sageta d'Amor. En «Rossinyol» hauria dit que havia sentit un xiscle estrany y un crit terrible.

Son desitj s'havia complert com esperava. Mai més tindria vida'l ser tan menyspreuat per ell. Mai més dirigiria ses batalles. Mai més sa esposa l'hauria en els seus brassos.

Paraula era complida, Deu l'hagi perdonat!

Y 'l ballester feu la senyal de la creu aixecant la vista á l'ampla volta ornejada d'estels, tingué una pausa y empunyant son glavi verge de sang se partí 'l cor pera no viure més sense la llibertat de llum.

* * *

Al endemà, á trenc d'auba, entre'ls guerrers se buscá en «Rossinyol» inútilment. El Comte Raimond sortí de cassera acompanyat de son seguici y 'l lladruc dels cans, famolencs de treball. El ballester, llarc, sota la verdissa, semblava que dormís, quan tot de cop un raig diví de sol l'acaroná.

ALBERT PACH.

Petiteses grans

En un recó del Paral·lel y aprop d'aquell xoll anomenat «Gayarre», hi ha un senzill barraconet d'un cacaotaire que, en mitj del surribur d'elegants sorrones y bagaces obscenes, despectiu, malgrat viurer de les sobralles ó miseries d'aital xurma, ostenta serena y jactanciosament enfront dels ciutadans aldorullers y dels forans çots, quelcom que á n'els catalans de bon seny, calladament els hi parla de les glories del nostre passat, de les

lluïtes del nostre present y de l'esperansa del nostre avenir:

La Bandera de Catalunya.

Aquest barracó, doncs, encara que us sembli un xic paradoxal, es per mi molt venerable: puig havèu de saber, amics que aqueixes ratlles us dignéu llegir, que la bandera catalana allà hi gaudeix el privilegi que no li es dat poder assolir encara, en certs centres que, actuant ara en el nacionalisme català, no obliden del tot el topic particular de lo que foren y 'ls enlluerna més l'ilusió de revenjarse d'en Pavia, que la possibilitat de venjar la nació flagellada.

En la susdita barraca la bandera Catalana se la veu onejar enlairada per desobre de totes les baixeses cretines, y allà en lo més alt possible, sola, única y majestuosa, reb d'un humil venedor de menudencíes el respecte honorant que cal á la bandera d'una nació.

Oidá que aixó mateix fessin molts que hi tenen estricta obligació de ferho y no en barraques de nyigui-nyogui, sino en centres de cultura y política, centres aont s'hi hauria de trobar patriotisme en abundancia y basat ab afirmacions solidificades.

De ferho aixís, ens agermanariem més els nacionalistes, car desapareixeria l'insensatesa que fereix la susceptibilitat y la convicció de molts, veurer fer servir la Bandera de Catalunya, de marge á l'ensenyá d'una forma d'estat á constituir.

F. PINEDA Y VERDAGUER.

SONETS ⁽¹⁾

EL MISTERI

Omplé d'ensomni la quietut claustral
llum de celista pàlida y serena
parla 'l Misteri en l'ampla catedral
el greu penediment de Magdalena.

Fenthi 'l Jesús, seriós, solemniat
el baronet recita, dols, l'escena;
respón la marqueseta angelical
fenthi Magdala ab el posat de nena.

Porta un vestit en la tragedia sacra
que descobreix tot el seu bust de nacre
camina, suant, ab aires de regina,

el baronet pe'ls claustres la segueix
y entre Magdala y 'l Jesús floreix
el bes de Pierrot y Columbina.

(1) Distingits ab primer accésit del Premi del Marqués d'Alfama en els Jocs Florals de Sans.

EL TROVADOR

Poc a poc la finestra esbadellava
al escoltar de gent un gran tropell
mes era 'l trovador que ja arribava,
he vist de lluny la ploma en son capell.

Mon patje que d'aprop el contemplava
diu qu'es gentil, enriolat, son rostre bell
y qu'amatent mes noves preguntava
tot declarant, el lloratjat donzell.

Que de regina 'm deu la preferencia
car la tribuna de la Gaya Ciencia
s'auria lira ha saludat triomfal

Perqué hi polsá sa dolsa melodia
la claror de mos ulls feta poesia
glosada en la frescor d'un madrigal.

AGNA CANALIAS MESTRES.

De Música

La próxima temporada musical promet esser brillant y d'agradables sensacions pels qui per aquest art s'interessen.

Com á inauguració, que'n podríem dir, al Palau de la Música Catalana 's farà sentir el notable pianista catalá Alexandre Ribó, qui acaba d'obtenir un gran éxit á París, en els Concerts Colonne, haventse fet mereixedor dels elogis unànims de tota la crítica, cosa bon xic difícil en aquella capital, aont els concertistes hi formen llegió. No es doncs d'extranyar qu'els dos recitals que té anunciats per les vetlles del 28 y 31 del corrent siguin esperats ab ansia pel nostre públic.

La commemoració del centenari del naixement d'en Frans Liszt, que ab gran solemnitat s'está celebrant á Budapest, ha repercutit també aquí á Barcelona, havent l'Orfeó Barcelonés organísat un festival al Palau de Belles Arts pera la tarda del 29 del corrent, qual programa está format exclussivament per obres d'aquest mestre, figuranthi la primera audició de dos chorals del oratori «Christus». La música d'aquest mestre, que semblava, per culpa dels *virtuosos*, solament per executar-se com á *fi de festa*, se va imposant y va essent veritablement coneguda y admirada per tothom. De la vida d'en Liszt se'n contenen un sens fi de coses, dignes d'esser conegudes per tots els que's dediquen á la carrera musical. Propagandista incansable del gran art, els seus sabis consells eren molt estimats pels joves músics del seu temps; deventse mencionar, además de la molta música que deixá

escrita, un interessant llibre titolat: *Dels bohemis y de la seva música en Hongria*, d'admirable esperit nacionalista.

L'Orfeó Català també està preparant la tanda de Concerts de Tardor que anyalment ve donant. La audició íntegra de la gran «Missa en Sí menor» del patriarca de la música J. S. Bach, que pensa donar en aquesta tanda, fa que siguin doblement esperats ab deliri pera coneixer l'obra mestre del gran cantor de Leipzig.

Si l'Orfeó Català consegueix donarne una execució, com té per costum, sens dubte alcançará l'èxit més brillant que ab la seva gloriosa carrera ha anat conquerint.

Finalment, pera l'últim de Novembre s'anuncia la obertura de les portes del Gran Teatre del Liceu, de qual empresa està encarregat don Francisco Casanovas, el qui té'ls propòsits de que'ls assistents á n'aquell teatre no coneguín el cambi d'empresa, si es que's té en compte lo que té en projecte.

Devèm posar en primer lloc l'estrena de l'òpera del mestre Morera, *Tytayna*, que sembla será á darrers de Desembre, per la que hi havíen desitjos que fos posada á l'escena en català; mes, essent impossible contractar, pels molts compromisos que té contrets, á la María Gay, l'única artista catalana que's creia capás de cantar-la, tindrem de sentir-la ab italià; aquesta es l'única òpera nova que's cantarà la próxima temporada.

Les demés obres són les de consuetut de cada temporada. Entre'ls artistes que hi há contractats, la majoria coneguts del nostre públic, devèm remarcar á l'aplaudít tenor català senyor Rabentós, conreudor de la moderna escola alemanya, que's farà sentir ab el *Tannhäuser* y *La Walkyria*, y 'l notable artista senyor Anselmi, aont els admiradors del *bel canto* podran fruir dels seus envejables dots en l'execució del *Manon* y la *Tosca*. La direcció está confiada al conegut mestre Mascheroni.

Veusaquí, doncs, lo més sobressortint de lo que hi há en projecte pera la temporada que anèm á comensar, de lo que procuraré posarne al corrent als llegidors d'aquesta revista, lo millor possible.

C. BATLLE.

Teatres

Principal.—En aquest teatre s'estrená el sàinet *Trencadissa*, del senyor C. Casany, ab bona acullida per part dels espectadors y encertada interpretació dels actors. L'èxit es indubtablement degut á saberse concretar l'autor á una acció que respón per complert á la denominació de *passatemps* ab que's califica aquest género teatral.

El dimars prop passat deu havershi estrenat la comedia en dos actes, dels senyors Ramón Campmany y Cassimir Giral, *La Barcelonina*.

Ne parlarèm la setmana entrant.

* * *

Eldorado.—També en el mateix día ha estrenat la companyía Larra-La Riva la comedia en dos actes, *Nuestro compañero en la prensa*, original del senyor Sinesio Delgado. Igualment ens n'ocuparem en el próxim número.

* * *

Romea.—Continúen les manifestacions de Teatre clàsic castellà. Alternanthi, ha posat en Calvo ab tota propietat, *El nido ajeno*. En aquesta obra y en les darrerament representades, *El Zapatero y el rey* y *Los amantes de Teruel*, han recullit forsa aplaudiments, director y dirigits.

E. R. y T.

CATALUNYA RESSORGEIX

LA MANCOMUNITAT CATALANA

Bases constitutives

Heusaquí les bases aprovades per l'Assamblea de representants de les Diputacions catalanes:

Base 1.ª Les provincies de Barcelona, Girona, Lleida y Tarragona s'uneixen pera constituir la Mancomunitat Catalana, que's regirà per les disposicions contingudes en les Bases següents.

Base 2.ª El govern de la Mancomunitat será exercit per una Assamblea deliberant y un Concell permanent.

Base 3.ª Formarán l'Assamblea deliberant tots els diputats provincials de les provincies mancomunades. L'Assamblea 's reunirà dues vegades l'any: el primer dia hàbil d'abril y el primer dia hàbil de novembre. Les sessions serán en dies successius,

no feriat, y 's tindran sigui 'l que's vulgui 'l nombre de diputats que hi assisteixin. Decidirà necessàriament l'Assamblea respecte de l'aprovació dels pressupostos, de les transferències de crèdits, dels emprèstits, de les enagenacions de bens immobles, quan no sigui en execució d'obres públiques o d'acords d'altra mena de Assamblea; dels comptes de liquidació del pressupost, dels plans generals d'obres públiques, així com respecte de la creació y supressió d'establiments d'instrucció y beneficència. L'Assamblea 's reunirà a Barcelona, però en la seva darrera sessió podrà acordar se celebrin en altra ciutat. S'abonaràn als diputats els gastos de viatge que hagin de fer pera assistir a les sessions de l'Assamblea.

Se reunirà l'Assamblea en sessió extraordinària sempre que ho acordi el Consell o li demani la tercera part dels diputats. S'haurà de convocar pel Consell ab 20 dies al menys d'anticipació. Podrà pendre acords qualsevol que sigui 'l nombre dels assistents y no podrà tractar més que dels objectes de caràcter extraordinari que constin concretament en la convocatoria.

Base 4.ª La Comissió o Consell permanent será format de vuit membres, dos de cada Diputació mancomunada. Pera elegirlos cada diputat votarà cinc noms, quedant designats els dos de cada província que reuneixin major nombre de vots. D'entre ells l'Assamblea elegirà 'l president y tres vis-presidents, un de cada província, que ho serán també de la mateixa. El consell y les oficines radicaran a Barcelona. Aquests càrregs serán retribuïts. Pera pendre acord hi haurà d'haver cinc membres presents. El vot del president decidirà 'ls empats. Cada un dels individus d'aquest Consell estarà encarregat especialment d'un grupu de serveis, cuidant de la seva direcció y de la preparació dels acords del Consell relatius als mateixos. Aquests càrregs duraran quatre anys. Els acords del Consell serán executius.

Base 5.ª La Mancomunitat podrà cuidar-se de les funcions següents: — 1) Ferrocarrils que interessin a una o més províncies mancomunades y no passin del territori de Catalunya, o, si'n passen, se quedin dins dels límits d'una de les províncies limítrofes. — 3) Ports. — 4) Construcció o subvenció de línies telegràfiques y telefoniques. — 5) Formació del catastro. — 6) Repoblació dels boscos. — 7) Servei de dementes pobres. — 8) Ensenyansa d'art y oficis, agrícola industrial y tècnica; y ampliació dels estudis y ensenyances establertes per l'Estat. — 9) Conservació y restauració dels monuments històrics catalans. — 10) Creació o foment de les institucions de cultura superior. — 11) Les demás que'l Estat o les Diputacions catalanes li concedeixin y siguin per la Mancomunitat acceptades. — 12) Totes les demás funcions que inte-

ressin a Catalunya y no siguin de competència exclusiva d'altres organismes públics.

Base 6.ª Les Diputacions mancomunades acorden traspasar a la Mancomunitat els serveis següents: — 1) Construcció de carreteres dels actuals plans provincials. — 2) Conservació de les carreteres provincials construïdes o subastades al constituir-se la Mancomunitat. — 3) Conservació dels camins veïnals construïts o subvencionats per les Diputacions y dels qu'en lo successiu construeixin o subvencionin. — 4) Dementes pobres, respectant els contractes existents y indemnisant els interessos creats en cas de que una nova organització d'aquest servei els lesionés. — 5) Els drets y les ventatges que la legislació ara o en lo successiu atribueixi a les Diputacions en lo relatiu a la concessió, construcció y explotació de ferrocarrils.

Base 7.ª L'Estat delega a la Mancomunitat els serveis següents: — 1) Construcció de les carreteres generals corresponents a les actuals quatre quefatures de les quatre províncies de Catalunya. — 2) Conservació y reparació de les carreteres y camins veïnals de l'Estat a Catalunya. — 3) Construcció de ferrocarrils secundaris y estratègics corresponents a Catalunya. — 4) Construcció o millora dels ports catalans. — 5) Obres hidràuliques y règim d'aigües ab cessió del dret d'utilitzar pera serveis públics de la Mancomunitat les concessions d'aigües o d'otorgarles a particulars ab les condicions y garanties que judiqui convenient a l'interés general. — 6) Repoblació y reglamentació de la explotació de boscos ab dret d'expropiar els de les zones forestals protectores quals propietaris no's sotmetin a la reglamentació que s'estableixi; y coloniació dels terrenys incultes de l'Estat per medi de concessions temporals o a perpetuïtat. — 7) Formació del catastro. — 8) Conservació y restauració dels monuments nacionals situats a Catalunya. — 9) Organització y sosteniment de la ensenyansa tècnica, indústria, agrícola y de comerç. — 10) Construcció d'edificis escolars. — 11) Instal·lació dels doctorats en la universitat de Barcelona. — 12) Preparació de les reformes de la legislació civil catalana o informe sobre les que'l Govern se proposi realisar.

Base 8.ª Serán a perpetuïtat de la Mancomunitat els ferrocarrils qu'ells construeixin; els que's construeixin ab garantia d'interés revertiran a la Mancomunitat a l'acabar el terme senyalat en la concessió.

La Mancomunitat tindrà 'l dret d'expropiar els salts d'aigua y les concessions mineres situades en les zones dels ferrocarrils que acordi construir o garantir, y que no estiguin en efectiva explotació dos anys després de la publicació oficial de l'acord de construirlos o de garantir el capital de

construcció. Si la Mancomunitat ne fes després cessió a particulars tindrà dret de tanteig el concessionari expropiat. El mateix dret tindrà respecte de les pedreres no explotades pròximes a les carreteres que acordi construir.

Els augmentes de valor que resultin de les obres públiques a realitzar per la Mancomunitat podran ésser gravats pera subvenir a la execució de les mateixes. Els beneficiaris que's considerin perjudicats podran optar per cedir la propietat, concessió o explotació pel valor que tenia abans d'iniciarse la millora.

Els augmentes de tributació que resultin de la formació del catastre un cop feta la rebaixa del tipu tributari serán de la Mancomunitat els primers deu anys, y 's partirán després per meitat entre'l fisc y la Mancomunitat.

Base 9.ª La Mancomunitat, además dels arbitris sobre'ls seus serveis y obres podrá imposar un recàrreg a les contribucions de les provincies mancomunades o bé repartir als municipis de les provincies mancomunades, fins un tant per cent de les quotes que aquetes paguin al Tresor per consums y per contribucions directes.

També podrá la Mancomunitat aixecar emprèstits afectant al seu servei d'interessos y amortisació fins al cinquanta per cent de l'import de tots els seus ingressos.

Base 10.ª Les Diputacions de les provincies mancomunades contribuirán al sosteniment de la Mancomunitat entregant a la mateixa les quantitats ab que estiguin dotats els serveis que hagin traspassat a la Mancomunitat. Determinada la quantitat que per aquest concepte correspongui a cada Diputació, la Mancomunitat podrá cobrarla directament dels municipis repartintla en la forma del contingent provincial: en aquest cas la Diputació rebaixará 'l seu contingent en una quantitat igual.

Base 11.ª Mentre la Mancomunitat y l'Estat no convinguin en que tingui aquella una o més contribucions directes, l'Estat compensará a la Mancomunitat el cost dels serveis que li delegui en la forma següent:

A. Se pendrá per base la liquidació dels cinc darrers pressupostos de l'Estat y 's determinarà 'l tant per cent dels ingressos totals que hagin absorvit, en les provincies de règim tributari comú, els serveis que's deleguen a la Mancomunitat. En aquesta li cedirà l'Estat un tant per cent igual al que resulti de la liquidació anterior de tots els ingressos obtinguts en les provincies mancomunades.

B. Aquest tant per cent se modificará quan de la liquidació d'algun pressupost de l'Estat resulti alterada la proporció a que's refereix la base anterior en més d'un dos per cent.

C. Les Delegacions d'Hisenda de les provincies mancomunades abonarán, trimestralment, a la Mancomunitat, el tant per cent establert dels ingressos realitats.

D. Sempre que l'Estat fassi un pressupost extraordinari, cobert ab un emprèstit, pera atendre, en les provincies de règim comú, als serveis delegats a la Mancomunitat, s'augmentará la cessió d'ingressos de l'Estat en una quantitat equivalent al servei d'interessos y amortisació de la part que hauria correspost en l'emprèstit, de no existir la delegació a la Mancomunitat.

La proporció 's determinarà prenent per base la relació entre lo que tributen, per tots conceptes, les provincies de règim comú y les provincies mancomunades.

Base 12.ª Pera separarse de la Mancomunitat una provincia, será precís: Primer además de l'aprovació de les Corts, que ho acordi la Diputació corresponent en dues sessions extraordinaries convocades ab aquest exclusiu objecte, ab un any d'interval, al menys, d'una a l'altra, celebrada la segona després de la renovació bienal de les Diputacions.

La provincia que's separi, vindrá, no obstant, obligada a contribuir fins a la seva amortisació, al servei d'interessos y amortisació del deute existent al complirse la separació en la proporció en que contribuía a nodrir el pressupost de la Mancomunitat durant l'últim any que hi ha pertenescut.

Barcelona 26 de Setembre de 1911.

E. Prat de la Riba, Agustí Riera, Josep Gil Doria, Antoni Estivill.

Pel Dret Catalá

La conferencia d'en Trias

Va intensificantse la protesta contra 'l Real Decret de Notaríes. Ja no son les entitats culturals, ni'ls estudiants, els únics qui proclamen la gravetat de la disposició centralista, ja la protesta s'obra pas á la plassa pública, el poble la fa seva afirmant una vegada més el seu patriotisme y'l seu amor al Dret Catalá.

La conferencia que dilluns va donar l'ilustre juríconsult Dr. Trías y Giró, al Ateneu Barcelonés, es el fruit més saborós de la justa protesta. El discurs del Dr. Trías fou una afirmació esplendorosa, plena d'aquella emoció patriòtica conscienta, que'ns porta á treballar continuament per l'avens de la patria y per la evolutiva reconstrucció dels seus elements nacionals. L'indiscutible autoritat de la seva paraula ens va portar una alenada reconfor-

tadora del actual reviuire català, que forsós es el dirho, ha descuidat l'estudi del Dret que constitueix la manifestació més capdal en la personalitat dels pobles. Y per altra part, de molt temps ensà, surava un pessimisme suicida entre 'ls advocats catalans, que'ls hi feia oblidar no ja l'estudi científic del Dret—estudi destinat als selectes—sino la seva mateixa existencia. Els indiferents, els que inconscientment arriben á concebir el Dret Civil com una llei administrativa transitoria, sense arrels en les entranyes de la societat y sense ànima, deien que'l Dret Català moria, empró veus isolades han dit ab molta exactitut que nosaltres erem els qui imprudentment el matavem, per la nostra feblesa enervant...

En Trías ha plantat novament una fita. La seva magistral conferencia no fou solsament una descripció del procés històric de la llei notarial malmesa á les exigencies d'un centralisme mediocre y rovellat, fou un cant d'amor al Dret Català, branca sagrada de la nostra pàtria.

Y aquesta campanya contra 'l R. D. burocràtic, precisament va encaminada á despertar l'entusiasme patriòtic dels catalans pel seu Dret que existeix ab vida propia, com á resultat d'un estat social y organisació familiar distintiva y característica.

Com deia 'l Dr. Trías, ab l'article 15 se volia matar als fidels del nostre Dret, y ab l'actual R. D. se vol matar als sacerdots, als notaris. Però Catalunya ara com allavors, no permetrà aquest atentat á la seva vida jurídica.

F. C. V.

GARBELLANT

De la carta oberta que en Pere Corominas adreßà a D. Emili Junoy:

«Si pogués creure en Deu...»

Y al acabament:

Àdeussiau.

¡Valgans Deu!

Ja no som nosaltres sols, els catalans, els que demanem modificacions aranzelaries pera *afavorir* nostres productes,

S'ha acabat alló dels exclusivistes.

Ara á Castella, el poble y les corporacions al cap, demanen que s'apugin els drets d'entrada al blat estranger pera poguer ells vendre més car el seu.

No hi fa res que'l pa s'encareixi; per alguna cosa es *¡Castilla el granero del mundo!* y'ls

espanyols per patriotisme deuen pagar més car el pa.

Y quan ens l'apugin á nosaltres els hi dirèm fent la mitja rialla: *«Pides más... que un granero castellano.»*

En Lerroux, en el meeting amonstre y antiradical del proppassat diumenge digué que al estranger se parla més de Barcelona que de Madrit.

¡Separatista!

La Mancomunitat Catalana ha conseguit son primer éxit.

El Imparcial s'ha sortit de mare.

En son editorial del día 23 dels corrents diu, referintse á les bases aprovades:

«Per això en el programa hi feren llistar també sos iniciadors que'l nou organisme hauria de remeiar desastres de que s'oblida l'Estat, acabar ab la preponderancia de poders forasters que moltes vegades obliguen al sacrifici de la dignitat regional y dels ideals catalanistes y obrir camins pera alcansar la reivindicació històrica de la «buena causa».

Y mes avall, afegeix:

«Per això varem veure nosaltres en tota aquesta llarga y deplorable campanya una gran hipocresia, que ofenia el nostre pur patriotisme; però, afortunadament dins y fora de Catalunya s'ha arribat a véurehi clar».

Sortosament; pero á la redacció d'*El Imparcial* encara hi veuen térbol.

El Orbe diu que farà tronar y ploure parlant del estat dels soldats espanyols á Melilla: «No hi fa res, diu, que se'ns apliqui la llei de Jurisdiccions; per dir la veritat estèm disposats á tot, inclós á anar á presons militars.»

Fins ara no s'adonen aquesta gent, que la llei de Jurisdiccions va ser promulgada pera evitar que's digués la veritat?

La Veu de Catalunya, ressenyant la festa d'obertura de Curs del «C. A. de D. del C. y de la I.» fa menció dels ornaments que lluí el frontis del Centre dient que'ls seus balcons eran engalanats ab *domassos catalanistes*.

¡Ay D. Clodoaldo! Quin disgust, quan sápigas que fins els domassos s'han fet catalanistes!

NOVES

Dissapte prop-passat el Centre Autonomista de Dependents del Comers y de l'Industria celebrà la obertura del present curs ab la solemnitat que té per costúm.

La sala d'actes á l'hora de comensar es veia completament atapaída de públic, igualment que les dependències adjuntes. En mitj de forts aplaudiments, prengueren lloc á l'estrada presidencial els representants de les corporacions populars, delegats de diferents societats culturals, industrials y polítiques, varis individus del C. D. del Centre y els professors de les escoles.

Obert l'acte pel representant de la Diputació senyor Durán y Ventosa, á qui el senyor Puig y Esteve cedí la presidència, el senyor Rucabado, secretari de la Secció d'Educació é Instrucció, llegí una ben escrita memoria explicant el progrés del centre y el plan d'estudis á fer. Sigué molt aplaudit.

El senyor Bas, president de la mateixa Secció, en un bonic treball feu veure l'importància que avui té'l Centre, degut á que junt ab la cultura s'ha treballat sempre per la Patria; per aixó—diu—els companys indiferents á la nostra causa, no tenen cabuda en aquesta casa; demostrá l'insuficiència del local pels 2,300 socis de que consta'l Centre, y la diferència dels estudis ab els d'una Acadèmia qualsevol, ja qu'entre nosaltres té de existir una gran germanor, qu'es lo que'ns ha de portar el definitiu triomf de la nostra Catalunya. (Llars aplaudiments).

En representació dels professors del Centre, l'Eladi Homs llegí un admirable treball en el que fa un detingut estudi del Centre ab comparansa ab els de l'extranger, y diu que essent en tot l'Estat Espanyol, degut á la migrada protecció que li dona el Govern, la cultura á tant baix nivell, solsa-ment aquí á Catalunya s'hi troba un Centre que normalisi aquesta deficiència; per aixó, diu, són catalans, catalanistes. Ab evidents datos demostra la poca afició que hi há per l'educació, ja que les classes del Centre un 97 per 100 d'alumnes es dediquen á l'instrucció y sols un 3 per 100 á l'educació, dient que comercialment es molt més ventatjós el coneixement de les ciències que poden obrir nous horitzons als negocis, que la gran afició al coneixement de les llengües. Acabá enumerant les millores que deurien introduir-se á les escoles del Centre. El notable treball del senyor Homs es calurosament aplaudit.

En Pere Serra, de la directiva del Foment del Treball Nacional, ab poques paraules felicita al

Centre pels treballs que porta realitzats, essent també aplaudit.

El senyor Vallés y Pujals, en representació de la Lliga Regionalista, diu que ademés d'esser la obra del Centre ventatjosa pel dependent, es també de gran profit per la causa de Catalunya; el dependent de comers avui día té de posseir més coneixements qu'el que 's dedica á l'estudi lliure, y diu que, degut al grau d'ignorancia dels viatjants de comers actuals, es que 'ls altres pobles d'Espanya ens mirin ab antipatia (aquestes paraules produeixen murmurs en varis indrets de la sala); acaba afirmant que tots els problemes actuals tenen per fi la qüestió econòmica. (Aplaudiments).

Per l'U. F. N. R. parla en Pere Corominas, dient que'l partit qu'ell representa sent totes les simpaties per l'obra del Centre; posa al comerciant com el principal factor de la nostra civilitat, aludint als marxants de la nostra Edat mitja, els quals posaren tant alt el nom del seu poble, no ab fets guerrers, sino ab les Junes de Comers de Barcelona. Per aixó s'adhereix en nom de tots á l'idea de la construcció del casal propi, pera que tothom se n'adongui de la gran obra que ve realisant el Centre, y que per l'avenir sigui l'Universitat Industrial que'l govern no'ns ha volgut donar. Acaba ab les paraules d'un pensador japonés que diu que l'importància dels pobles no la fá les seves armes ni la major ó menor extensió, sino que tot ciutadà compleixi ab son deber. (Ovació).

En nom de l'Unió Catalanista, parla 'l Dr. Martí y Juliá. No repetiré—diu—els elogis de cada any, sino que de les impresions tretes del acte, diré lo qu'hi trobo á faltar, y es que ab l'obra del Centre de cultura y patriotisme hi trobo un mancamet de acció societaria, ja que ab l'importància que té'l Centre, podria encarrilar l'acció societaria de la nostra terra, avui tant desgavellada. Feu la casa, mes si aixó vos ha de fer perdre la vostra llibertat d'homes, lligantvos de mans, val més que no la feu. Del projecte aprovat dit de la Mancomunitat, que nosaltres en dirèm de la Diputació General de Catalunya, diu que perque sigui una obra sòlida necessita l'ajuda ab l'unió de totes les nostres corporacions, cosa que fins avui no han fet, y dirigintse al representant del Foment del Treball Nacional li demana la seva cooperació mancomunant tots els interessos industrials de la nostra Terra per la defensa del comers catalá en general, cosa de molt més profit que les cómodes visites als ministeris del centralisme que'ns tenen tantes *simpattes*. Fa un elogi del nostre antic comers y de la cultura y diu qu'ell sacrificaria 'l seu patriotisme per la cultura, perque l'home com més culte més s'estima, y estimantse á sí mateix, més estima á la seva Patria. Deplora qu'encara siguin tan comptades les cases que's porti la comptabilitat en catalá, cosa

que res ni ningú ho impideix, ja que solsament demostrantnos tal com som, serem respectats per tot el mon.

Una llarga ovació corona les darreres paraules del doctor Martí, qui's veu obligat á aixecarse novament y dir: «Tots siguem ben honrats, bons pel pròxim y bons servidors de la terra.» (Nova ovació).

El senyor Bassols, del C. A. de D. del C. y de la I., de Sabadell, llegeix una breu salutació al Centre que'ls ha servit de guia. (Aplaudiments).

El representant de l'Ajuntament, qu'es en David Ferrer, se declara admirador de l'obra del Centre, qui consegueix que després del fatic del treball de tot el día, ajunta per l'estudi á un nombre tan important de dependents, oferintse ab nom propi y'l de l'Ajuntament á satisfer les demandes del Centre, que no obstant les diferencies polítiques, creu que serán ateses per ser fetes per persones de bona voluntat. (Llars aplaudiments).

El Sr. Puig y Esteve, president del Centre, llegí un discurs ple d'optimismes per l'avenir del Centre en el que demostra que la fé es la forsa més gran de la terra. (El Sr. Puig y Esteve es objecte d'una llarga ovació dels seus consocis).

Resumeix els discursos el Sr. Durán y Ventosa, el que promet dir poques paraules y que degut á la representació que porta no parlará dels propis sentiments, però que recullirà diferentes alusions de varis qu'han parlat anteriorment per lo que's refereix á l'ensenyansa oficial, manifestant que la Diputació no pot fer res més que limitar-se á pagar el lloguer de les escoles, però dintre els poquissims medis ab que conta, farà tot lo possible, per aixó aumenta en el pressupost 300,000 pessetes destinades á cultura. Compara l'obra del Centre ab la Mancomunitat que sols ha sigut possible per l'unió de tots els catalans. (Llarga ovació).

El mateix Sr. Durán, en nom del president del Centre, dona les mercés á tots els assistents á l'acte, acabant tant hermosa festa en mitj del més gran entusiasme.

* * *

La Generalitat de Catalunya. — En altre lloc d'aquest número publicuem les bases que unanimitat han aprovat els delegats de les diputacions catalanes.

La tasca dels diputats catalanistes dintre la comissió que ha confeccionat les bases, ha sigut fructífera y patriòtica a l'hora, doncs han sapigut interpretar fidelment l'esperit eminentment catalanista de nostre poble.

* * *

Unió Catalanista. — L'Unió Catalanista celebrará son Concili General de representants el

proper diumenge día 29 á les 10 del matí á la Plassa del Pi, n.º 3, principal.

L'objecte del mateix es el següent:

Estat de comptes.

Admissió de Socis.

Elecció de càrrecs: President, Secretari y dos vocals.

Proposicions.

* * *

Devant nombrosa concurrencia doná el senyor Fullerachs la seva anunciada conferencia sobre «Assumptes d'administració municipal», en el «Ateneu obrer del districte segon.»

Dedicá el seu treball, el conferenciant, á demostrar la diferencia dels homes que governen avui la ciutat, comparats ab els d'altres temps, en que ab menys política se feia més administració.

Retreu el cas de refusament del anomenat «Presupost de Cultura.» Aquest projecte, diu, l'ensovraren aquelles senyores qu'envien els seus fills als colegis dels escolapis y similars, en lloc d'enviarlos á escoles catalanes. Els que'ls hi feren el joc, digueren que'l projecte d'escoles no era prou bo, doncs bé, diu el conferenciant, á manca d'altre millor, era precis reformar aquell y aprobarlo.

El Sr. Fullerachs acabá'l seu treball, remarcant la conveniencia de la unió dels catalanistes pel be de Catalunya. Som els més, diu, y per aixó devem oposarnos á que continuin les actuals divisions.

* * *

L'«Orfeó Manresá» de Manresa, pera commemorar la primera decada de la seva fundació, ha organitzat un «Aplec de Tardor á Sant Iscle», frondosa pineda entre Manresa y Sampedor.

El programa de la festa, que tindrà lloc el dia 29 dels corrents, es verament atractivol. Cantades al bosc per l'«Orfeó Manresá», acabant ab nostre himne nacional «Els Segadors» y seguidament una lluida audició de sardanes.

L'Orfeó Manresá, com á memoria d'aquest aplec, posará á la venda unes cintes de seda, commemoratives de la festa.

AVÍS IMPORTANT

Preguem á nostres col·laboradors que procurin el divendres enviar la col·laboració y que aquesta sigui en treballs curts, 2 á 3 cuartilles.

Els hi preguem també que al enviarnos els seus treballs, ens hi acompanyin l'adreça per tot alló que pugui convenir.